

Asia: VN/21185/2020

Lausuntopyyntö työryhmän muistiosta sovittelun mahdollisuuksista hallintoasioissa

Lausunnonantajan lausunto

1. Missä asiaryhmässä hallint sovittelulla voisi olla tarvetta ja käyttöalaa?

Suomen ympäristökeskus SYKE katsoo, että sovinnollisten ratkaisujen edistäminen hallintoasioissa on yleisellä tasolla kannatettavaa. Julkisissa hankinnoissa SYKE pitää oikaisuvaatimusmenettelyä toimivana keinona mahdollisten erimielisyyksien ratkaisemiseksi ennen varsinaista valitusprosessia. SYKE kuitenkin katsoo, että julkisten hankintojen osalta mahdollisen sovittelumenettelyn tarpeellisuutta voitaisiin vielä arvioida tarkemmin.

Työryhmän muistiossa todetaan, että viranomaisen ja yksityinen asianosainen voivat esimerkiksi virkasuhteen irtisanomistilanteessa sopia rahakorvauksesta. Valtion virkamieslain 55 ja 55 a §:issä on säädetty seuraavaa: irtisanomisen ollessa laitton, virkamies palaa tehtäväänsä ja hänelle maksetaan virasta pidättämisen ajalta palkka korkoineen. SYKEN näkemyksen mukaan rahakorvaus ja siitä sopiminen voisi soveltua myös virkasuhteiden päättämistilanteisiin, mikä edellyttäisi lakimuutosta. Työsopimussuhteisten osalta rahakorvauksesta sopiminen on mahdollista jo tällä hetkellä.

2, Mihin asiaryhmään hallint sovittelu ei ehdottomasti sovellu?

SYKEN näkemyksen mukaan hallint sovittelu ei kuitenkaan soveltuisi julkisen vallan käyttöön liittyviin luvitus- tai valvontatehtäviin, joiden menettelyä ohjaa hallintolaki. Viranomaisilla on jo hallintolain perusteella laaja selvittämis- ja kuulemisvelvoite, joten myös hallintoasian asianosaisten näkemykset ja perustelut tulevat huomioiduiksi hallintopäätöksiä tehtäessä.

3. Tulisiko hallintoasioiden sovittelua kehittää viranomaisessa esimerkiksi oikaisuvaatimusvaiheessa hallintolainkäytön vaihtoehtona vai hallintotuomioistuimessa?

-

4. Jos sovittelu toteutettaisiin osana hallintoprosessia, olisiko luontevampi toteuttamistapa varsinainen sovittelu osana hallintoprosessia vai osapuolten välisen sovinnon vahvistaminen?

-

5. Olisiko hallintoprosessilakiin aiheellista lisätä säännös tuomioistuimen tavoitteesta tai velvollisuudesta sovinnollisuuden edistämiseen prosessin aikana?

-

6. Muuta huomioitavaa?

SYKE yhtyy työryhmän muistiossa esittämään näkemykseen siitä, ettei edellytyksiä tai tarvetta yleiselle hallintoasioiden sovittelujärjestelmälle ole. SYKEN näkemyksen mukaan, olennaista on varmistaa riittävät resurssit laadukkaiden ja perusteltujen hallintopäätösten tekemiseksi, jolla on myös suora vaikutus hallintovalitusprosessien nopeuteen ja kuormittavuuteen.

Wainio-Biese Terhi
Suomen ympäristökeskus SYKE

Nordqvist Lena
Suomen ympäristökeskus SYKE